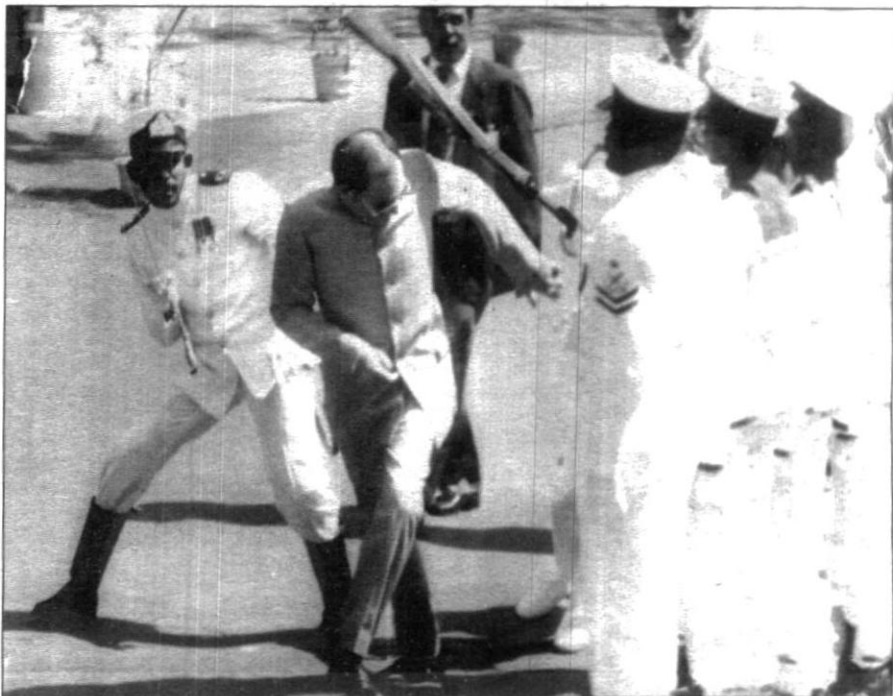

ප්‍රවෘත්ති ඡායාරූපකරණය

අනුරුද්ධ ලොකු හපුආරච්චි

විසි වසරක ප්‍රවෘත්ති ඡායාරූපකරණයෙහි පළපුරුදු ඡායාරූප ශිල්පියෙකි. ශ්‍රී ලංකාව, මාලදිවයින හා හොංකොං යන රටවල ප්‍රවෘත්ති-මය බලයලත් රොයිටර් පුවත් සේවයේ ජ්‍යෙෂ්ඨ ඡායාරූප ශිල්පියා ලෙස දැනට කටයුතු කරයි. ලන්ඩන් හි යුනෙස්කෝ ආයතනයේ යුද වාර්තාකරණය පිළිබඳ ඩිප්ලෝමාධාරයෙකි.

ඡායාරූපකරණ විෂය විවිධ ඉසව් ඔස්සේ මඳක් විමසා බැලීමේ දී ප්‍රවෘත්ති ඡායාරූපකරණය යනු තවත් එක් සුවිශේෂි අංගයකි. ප්‍රවෘත්ති ඡායාරූපකරණයට ඇත්තේ ද ඉතා දිගු ඉතිහාසයකි. එහි ආරම්භය සිදුවූයේ අනුවේදනීය අයුරිනි.

ප්‍රවෘත්ති ඡායාරූප ශිල්පියා කැමරා උපකරණ ආශ්‍රයෙන් තම ඇස ගැටෙන ඡායාරූප තුළින් පාඨකයා ගේ අවධානය යොමු කර ගනී. තොරතුරු ගවේෂණයත් සමඟම ප්‍රවෘත්ති ඡායාරූප ශිල්පියාට විවිධ අවදානම් සඳහා මුහුණදීමට සිදුවේ.

නිව්යෝක් ද ඩේලි ග්‍රාෆ් පුවත්පත 1890 මාර්තු 04 දින අර්ධ වර්ණ සංයෝජන ක්‍රමයට (Half Tone) ඡායාරූපයක් පළ කරන ලදී. 1887 දී අඳුරු සහිත ස්ථාන ආලෝකමත් කර ඡායාරූප ගත කිරීම සඳහා "කෂණිකාලෝක කුඩු" (Flash Powder) භාවිත කිරීමත් සමඟම ප්‍රවෘත්ති ඡායාරූප කලාවට ප්‍රවේශකාරී දියුණුවක් ඇතිවිය. ඊට ප්‍රථම ඡායාරූප මුද්‍රණය සඳහා 'ඉන්ග්‍රේවින්' (Engraving) මුද්‍රණ ක්‍රමය භාවිත වූ අතර, එ පැනලි තඹ තහඩුවක් මත 'බුරින්' (Burin) නමැති උපකරණවලින් ඡායාරූපය මුද්‍රණය කර පසුව ඒ මත තීන්ත ආලේප කර එය නැවත ප්‍රතිනිර්මාණය කෙරිණි.

එම ක්‍රමය ඇසුරින් "ඉලස්ට්‍රේට් ලන්ඩන් නිව්ස්" පුවත්පත 'ක්‍රිමියානු යුද්ධය' පිළිබඳ ඡායාරූප තම පාඨකයින්ට ඉදිරිපත් කළ අතර, ඇමරිකානු සිවිල් යුද්ධය පිළිබඳ ප්‍රවෘත්ති ඡායාරූප "භාවස්ථ වික්ලි" පුවත්පතේ පළවිය.

අර්ධ වර්ණ සංයෝජන ක්‍රමය පුවත්පත් ඡායාරූප කලාවේ මෙන්ම මුද්‍රණ ක්‍ෂේත්‍රය තුළ කාර්යක්ෂමතාව වේගවත් කළ අතර කෂණිකාලෝක කුඩු (Flash Powder) භාවිතය ප්‍රවෘත්ති ඡායාරූපකරණයේ ඡායාරූපවල ගුණාත්මක බව වර්ධනය කිරීමට හේතුවිය. ඩෙන්මාර්ක් සහ ඇමරිකානු පුවත්පත්වල ඡායාරූප ශිල්පියා වූ "ජේකොබ් බහස්ට් රිල්" වැනි ප්‍රවෘත්ති ඡායාරූප ශිල්පීන්ට මෙය මහඟු සොයා ගැනීමක් විය. කෂණිකාලෝක කුඩු භාවිත කරමින් ප්‍රවෘත්ති ඡායාරූපකරණයට යොමු වූ ප්‍රථමයා ඔහු වන අතර එම ඡායාරූපකරණ ක්‍රියාවලියෙහි පුරෝගාමියකු ද වේ. ප්‍රවෘත්ති ඡායාරූපකරණය ගැන විමසීමේ දී ඔහු පිළිබඳ කතා නොකරම බැරිය.

ජේකොබ් 1749 මැයි 03 වන දින උපත ලැබුවේ ඩෙන්මාර්කයේ රිල් නගරයේ දීය. දරුවන් 15 දෙනකුගෙන් යුත් පවුලක තුන්වන දරුවා ලෙස ඔහු උපත ලැබීය. ඔහු ගේ පියා "නිල් රිල්" ගුරුවරයකු මෙන්ම රිල් නගරයේ ප්‍රාදේශීය පුවත්පතක කතු වරයෙකි. මව කැරොලිනා නම් විය. තාරුණ්‍යයේ දොරකඩ පැමිණි ජේකොබ්

16 වන වියේ දී පෙමින් බැඳී සටි පෙම්වතියගේ සමුගැන්ම නිසා රිල් නගරයෙන් කෝපන්හේගන් බලා පිටත්ව ගියේය. එහිදී ඔහුට වඩුකාර්මයකු ලෙස කටයුතු කරන්නට සිදු විය.

විසි එක්වන වියේදී ජේකොබ් ගේ ඇමරිකානු සංක්‍රමණය සිදුවිය. එම යුගය වන විට ඇමරිකානු සිවිල් යුද්ධයෙන් පසු මිලියන 24 ක් පමණ වූ ජනතාව රැකියාවල් සොයමින් ඇමරිකාවට සංක්‍රමණය වෙමින් සිටි කාලයයි. එම නිසා නගරාශ්‍රිත ජනගහන 700% ක් වර්ධනය වී තිබිණි. නිසි අරමුණක් නොමැතිව මෙම මිනිසුන් අතරට එක් වූ "ජේකොබ් රිල්" ඇතැම් විට නිව්යෝක් පොලිසිය විසින් මෙම මුඩුක්කු වැසියන්ට කරන තාඛන පීඩන නිරීක්ෂණය කළේ ය.

1873 දී "නිව්යෝක් ඊවිනික් සන්" පුවත්පත ඔහු ගේ මාධ්‍ය දිවියේ ආරම්භක සලකුණ සනිටුහන් කළේ දෛවෝපගත අයුරින්ය. පොලිස් වාර්තාකරුවකු ලෙස ඔහු මෙම පුවත්පතේ මාධ්‍ය දිවිය ආරම්භ කළේ ය. අනතුරුව "බැක්ලියන් නිව්ස්" "නිව්යෝක් ට්‍රේබ්සුන්" ආදී පුවත්පත්වලට සම්බන්ධ විය. මහින් සමාජයේ අනේකවිධ දුක් විඳිමින් අනන්‍යත්වේ ඇසට ලත්නොවුණු බොහෝ මිනිසුන්ගේ ජීවිත දෙස එව් බැලූ ඔහුගේ ඡායාරූප එවන් මිනිසුන් ගේ ආත්ම පකාශනයන් මෙන් විය. රාත්‍රී කාලයෙහි අඳුරු අහු මුහුටල සැරසරමින් ඡායාරූප දඩයම් කළ ඔහුට මෙම "කෂණිකාලෝක කුඩු" ඒ සඳහා මහත් පිරිවහලක් විය.

සෑම ප්‍රවෘත්ති ඡායාරූප ශිල්පයකුම මිනිසුන්ගේ ජීවිතය දකී. දකින දේ ගවේෂණය කරයි. ගවේෂණය කරන දේ පාඨක අවධානය යොමු වනසේ ඉදිරිපත් කිරීම ඔහු ගේ කාර්යයභාරයයි. ඔහු ගේ සේවය පක්ෂයකට එක් පුද්ගලයකුට, ආයතනයකට නොව පාඨකයන්ටය. ඡායාරූප ශිල්පියා එක්තරා විදිහක දඩයක් කරුවෙකි. ඔහු දඩයම් කරන්නේ ක්‍රියාවන්ය. ඒ තුළින් තම අදහසට පාඨක අවධානය යොමුවන බව ඔහු දනී.

මේ අයුරින් නිර්මාණය වූ ඔහු ගේ (How The Other Half of lives) නම් වෘත්තීය ඡායාරූපවල එකතුව ඇමරිකාව පුරා මහත් ආන්දෝලනයක් ඇති කළ අතරම ඇමරිකාවේ මධ්‍යම පාන්තිකයන්ගේ අවධානය මෙම දුක්විඳින සංක්‍රමණික ජනතාව වෙත යොමු කිරීමට ද ඔහු සමත් විය. මෙය ප්‍රවෘත්ති ඡායාරූපකරණයේ අනුවේදනීය ආරම්භය ලෙස ඡායාරූප වංශ කතාවේ සටහන් වී ඇත.

ප්‍රවෘත්ති ඡායාරූප කලාවට ඉතා හොඳ උදාහරණයක් ලෙස (Murkraking Journalism පෙන්වා දිය හැකිය.

"මර්ක්රේකින් පර්නලිස්ට් " යනු යම් මාධ්‍යවේදියකු ලේඛකයකු, වික්‍රපටකරුවකු විසින් දේශපාලන දෂණ, අපරාධ, ළමා වහල් මෙහෙය, මුද්‍රිත ජීවිත, කම්කරු අරගල, පරිසර දෂණ, සිරකරුවන් වැනි විවිධ සමාජ ගවේෂණයන් කර ඒ පිළිබඳ සවිස්තරාත්මක ප්‍රවෘත්තියක් පාඨකයන්ට ඉදිරිපත් කිරීමයි. නූතනයේ දී ගවේෂණාත්මක ප්‍රවෘත්ති ඡායාරූප කලාව නමින් හැඳින්වෙන්නේ ද මෙයයි.

සෑම ප්‍රවෘත්ති ඡායාරූප ශිල්පයකුම මිනිසුන්ගේ ජීවිතය දකී. දකින දේ ගවේෂණය කරයි. ගවේෂණය කරන දේ පාඨක අවධානය යොමු වනසේ ඉදිරිපත් කිරීම ඔහු ගේ කාර්යයභාරයයි. ඔහු ගේ සේවය පක්ෂයකට එක් පුද්ගලයකුට, ආයතනයකට නොව පාඨකයන්ටය. ඡායාරූප

ශිල්පියා එක්තරා විදිහක දඩයක් කරුවෙකි. ඔහු දඩයම් කරන්නේ ක්‍රියාවන්ය. ඒ තුළින් තම අදහසට පාඨක අවධානය යොමුවන බව ඔහු දනී. එනිසාම ඔහුට අතිවිශාල සමාජ මෙහෙවරක් පැවරෙන අතර යම් සිදුවීමක් නිවැරදිවත් ක්ෂණිකවත් දැන එය ප්‍රවෘත්තියාකාරයෙන් ඉදිරිපත් කිරීම ඔහු ගේ සමාජ වගකීමයි.

අප තොරතුරු ඉදිරිපත් කිරීමට යොදාගන්නා මාධ්‍ය අනුව විශේෂණ පද යොදාගෙන ඒ ඒ මාධ්‍ය ගලපා ගනු ලබයි.

උදා : ගුවන්විදුලි මාධ්‍යයෙන් තොරතුරු ඉදිරිපත් කිරීම Broadcasting Journalism යනුවෙන් හැඳින්වේ.

ප්‍රවෘත්ති ඡායාරූපකරණය අනෙකුත් ඡායාරූපයන්ගෙන් වෙනස් වන්නේ කරුණු 3 ක් නිසාය.

1. තත්කාලීන සිදුවීම්
2. යම්කිසි සිදුවීමක නිවැරදි සවිස්තරාත්මක ප්‍රවෘත්තියක් ද විය යුතුය.
3. සිදුවීමේ අභ්‍යන්තරය පිළිබඳ හැඟීමක් පාඨකයන්ට ගෙන දීම.

දෙවුවේ කැමරා ආම්පන්න එල්ලාගෙන කළ-බලකාරී අවස්ථාවලදී ප්‍රවෘත්ති ඡායාරූප ශිල්පියකු උත්සාහ කරන්නේ වඩාත් උදවේගකර මොහොත කැමරාවේ දඩයම් කර ගැනීම සඳහාය. එහි දී දඩයක්කාරයා ගොදුරු බවට පත්කර විය හැකි අවස්ථා ද වේ. ඒ වෙනුවට තම ජීවිතය පුජා කළ දුක්මුසු සිද්ධීන්ගෙන් ප්‍රවෘත්ති ඡායාරූප කලාව පිරී ඉතිරි ගොස් ඇත.

ලෝකයේ ජනමාධ්‍යවේදීන්ට නරකම වසරක් සේ සැලකෙන 2006 වසරේ දී මේ අයුරින් ජීවිතක්ෂයට පත් වූ මාධ්‍යවේදීන් 155 දෙනාගෙන් 10 දෙනකු ම ප්‍රවෘත්ති ඡායාරූප ශිල්පීන් බව IFJ සංවිධානයේ (ඉන්ටර් නැෂනල් ෆෙඩරේෂන් ඔෆ් පර්නලිස්ට්ස්) වාර්තා මගින් පෙන්වා දී ඇත. ඔවුන් ඝාතනයට ලක් වූ ආකාරය කරුණු 2 ක් මත සිදු විය.

1. කළබලකාරී අවස්ථාව ඡායාරූප ගත කිරීමේ දී අහම්බෙන් එම සිදුවීමට ගොදුරුවීම
2. ඡායාරූප නිසා අපහසුතාවට පත්වන විවිධ කණ්ඩායම් විසින් ඔවුන්ව ඝාතනයට ලක් කිරීම ආදී වශයෙනි.

මේ අයුරින් මේ වසරේදී ඉරානයේ දී රුසියානු ප්‍රවෘත්ති ඡායාරූප ශිල්පී දිම්ත්‍රි මොයොටායෙව් සහ රොයිටර් ප්‍රවෘත්ති ඡායාරූප ශිල්පී නමීර් නූර් අල්සින් ඝාතනයට ලක් විය. ඇමරිකානු හමුදා ඉරානය ආක්‍රමණය කළ 2003 මාර්තු සිට මේ දක්වා ඉරානයේ පමණක් ජනමාධ්‍යවේදීන් 109 දෙනකු සහ ප්‍රවෘත්ති ඡායාරූප ශිල්පීන් 40 ඝාතනය වී ඇත.

කරුණු එසේ සිදුවුවද මෙහි තාක්ෂණය අතින් බලන කල "ක්ෂණිකලෝක කුඩු" භාවිත කිරීම මෙන්ම 1960 දී පමණ මෝටර් ඩ්‍රයිවර්ස්, ස්වයංක්‍රීය නාභිගත

කිරීම, හා වර්ණය දියුණු කරන කාමර එක්වීමෙන් සැදුණු කැමරාව ප්‍රවෘත්ති ඡායාරූප කලාව හා එහි නියැලී අය සඳහා ඉතා පහසු මෙවලම් භාණ්ඩය වූ නමුත් දළ සේයාපට වෙනුවට "මයික්‍රෝ ඩ්‍රයිව්" හෝ "මෙමර් කාඩ්" එකතුවීම නිසා එතෙක් දළ සේයාපටයේ රාමු අතර සිරව සිටි ප්‍රවෘත්ති ඡායාරූප ශිල්පීන්ට එහි අධිභූමිණය වීමේ අවස්ථාව උදාවිය. CCD සන්නිවේදනයක් සහිත ක්.ග්‍රෑම් 3.6 බරකින් යුතු කළු සුදු ඩිජිටල් කැමරාව සොයා ගැනීම ප්‍රවෘත්ති ඡායාරූපකරණයේ විවිධ වෙනස්කම් සිදුවීමට බලපෑ හේතුවක් විය. එසේම මෙම ඩිජිටල් ක්‍රමය ඡායාරූප ශිල්පීන්ට විශේෂ වාසි ලබාදෙනු ඇත.

එසේ වුවද ප්‍රවෘත්ති ඡායාරූප කලාවට ආචාර ධර්ම නීතිමය කරුණු පිළිබඳ ගැටලු මතු වීමද ඒ සමගම සිදුවිය.

ඩිජිටල් තාක්ෂණය නිසා වන ආචාර ධර්ම පිළිබඳ කතා කිරීමේදී 2006 වසරේ දී "බේරූට්" සිදුවීම ලොව ඡායාරූප ශිල්පීන් සඳහා කළ සිදුවීමකි.

එනම් වසර 10 ක් පුරා ලෙඩනනයේ බේරූට් නගරයේ සේවය කළ "රොයිටර් ප්‍රවෘත්ති සේවයේ" අදහන් හජ්" නම් ප්‍රවෘත්ති ඡායාරූප ශිල්පියා 2006 වසරේ දී රිඟ්‍රායල් ලෙඩනන් ගැටුමේ දී රිඟ්‍රායල් ගුවන් ප්‍රහාරවලට ලක්ව බේරූට් අහසට ඇදී ගිය දුම්පලාවන් ඩිජිටල් තාක්ෂණයෙන් නිර්මාණය කළ බව හෙළි දරවී වීමයි. මෙසේ ඔහු විසින් ප්‍රතිනිර්මාණය කළ රූප ගණනාවක් ලෝකය පුරා විසුරුවා ඇති බව හෙළි විය.

එය රොයිටර් පුවත් සේවයට ඇති වූ තද බල කළු පැල්ලමක් වූ අතර පාඨක විශ්වාසය ද පළුදු විය. මේ කළුපැල්ලමට හේතු වූ ජ්‍යෙෂ්ඨ ප්‍රවෘත්ති සංස්කාරකවරයකු ද සමගම "අදහන් හජ්" රොයිටර් පුවත් සේවයෙන් ඉවත් කෙරිණි. එවිට ඔහු වසර 10 කට වඩා අධික කාලයක් ප්‍රවෘත්ති ඡායාරූප ශිල්පියකු ලෙස කටයුතු කර තිබිණි.

එමෙන්ම එම සිද්ධිය ප්‍රවෘත්ති ඡායාරූපකලාවට නව සම්මතයන්, ආචාර ධර්ම සහ නීතීන් ගෙන දීමට සමත් වූ සිද්ධියක් වූයේත් පරිගණකය මගින් නිර්මාණ කරන ඡායාරූප හඳුනාගැනීම සඳහා නව මෘදුකාංග සොයා ගැනීම ජාත්‍යන්තර ප්‍රවෘත්ති ඡායාරූප සංස්කාරකවරුන් පොළඹවන්නක් ද විය.

කෙසේවුවද ප්‍රවෘත්ති ඡායාරූප ශිල්පියකු සතු වගකීම ඉතා බරපතලය. අනෙක් බොහෝ වෘත්තීන්ට වඩා ඔහු සුවිශේෂී මිනිසෙකි. සැබැවින්ම ඔහු තොරතුරු පිපාසාවෙන් පෙළෙන අවධියෙන් සිටින මිනිසුන්ගේ කුළුපගම මතුරාය.

නන්දි අලුත්ගේ රත්නවීර